

Markusovszky Lajos születésének 200. évfordulója alkalmából tartott ünnepségek Csorbán (Štrba)

Markusovszky Lajos születésnapját megelőző napon, 2015. április 24-én, pénteken egész napos ünnepséget szervezett Csorba (Štrba), a bájos felvidéki település. A Magas-Tátra lábánál fekvő, a turizmusából gazdag kisváros évek óta nagyon szépen ápolja híres szülöttének emlékét.

Az előzményekről tudni kell, hogy a kiemelkedő orvos szervező nevét viselő szombathelyi kórház képviselői már 1965-ben ellátogattak Csorbára, és a születési helyén, az evangélikus paplak falán magyar és szlovák nyelvű emléktáblát helyeztek el. Évtizedeken keresztül a település csak a pár sorból összefoglalva tudta, ki volt Markusovszky, és mit tett a szabadságharcot követő kiegyezés után a felvidéket érintő egészségügyi reform érdekében.

Markusovszky Lajost egy kis Vas megyei településen, Vasegerszegen – felesége szülei birtokán – temették el. A csaknem feledésbe merült tény Bence József szombathelyi körorvos, orvostörténész ismerte fel. Az általa kezdeményezett „Markusovszky-kultusz” részeként a megyei kórház felvette a nevét, és 1955-ben utcát neveztek el róla, és szobrot avattak Szombathelyen. Vasegerszeg település pedig szépen gondozza sírját és emlékét. Németh József polgármester úr azonban ennél többet kívánt tenni az orvos géniusz emléke érdekében. Felvette a kapcsolatot születési helyének, a felvidéki Csorba előljáróival. 2011-ben a magyar emlékek átadása során kiderült, hogy a csorbai településvezetés is hasonlóan gondolkodik. Polgármester úr és Marton Ferenc, a Vas Megyei Közgyűlés alelnöke ez év tavaszán megegyeztek: a 200 éves évfordulóról méltó módon mindkét településen megemlékeznek. Ma divatos szóval Markusovszky mintegy „ikon”, mindkét helyen megőrzendő és megbecsülést érdemlő személy lett.

A születésének kétszázadik évfordulója alkalmából szervezett megemlékezésre Szlovákiába, Csorbára (Štrba-ba) meghívták a Markusovszky nyughelyét adó Vasegerszeg képviselőit, az együttműködést felkaroló megyei közgyűlés vezetését és a nevét viselő Vas megyei Markusovszky Kórház képviselőjét.

Markusovszky Lajos felújított szülőháza – jelenleg is evangélikus paplak

Az ünnepi műsor a két nép által egyaránt magáénak vallók közös ünnepélyéről szólt. A Magas-Tátra lábánál jó volt magyarnak lenni. Nem kutattuk: a nagy egészségügyi szervező vajon magyar vagy szlovák származású volt-e. Egy tény, ma már a több mint másfél ezer lakost számláló településen csak egy magyar anyanyelvű polgárt találtunk, de bőven jöttek magyar anyanyelvű vendégek a szomszédos Poprádról és Késmárkról. A felvidéki település polgármestere, Michael Sýkora a zsűfólasig megtelt közösségi házban büszkén beszélt a település szülöttéről, a nagy orvos szervezőről. A meghívott előadók is hasonlóan vélekedtek a közös értékünkről. Csupán egy előadó váltott ki a vendégek körében rosszallást. A pozsonyi orvostörténész mondanivalójában úgy vélte, hogy Markusovszky – minisztériumi karrierje érdekében – „elhallgatta” szlovák gyökereit. Mi úgy látjuk, hogy Markusovszky „magyarságát” fejezte ki azzal, hogy az 1948–1949-es forradalom és szabadságharc idején végig kitartott Görgey Artúr mellett, beleértve Világost és a karintiai száműzetést is. Az önzetlen orvosi magatartásával biztosan nem a későbbi karrierjét készítette elő, inkább a szabadságharc elkötelezett híveként viselkedett.

Az ünnepségek részeként Fero Guldan szobrász Markusovszky-emlékművét avattuk, amelynek mását két nappal később Vasegerszegen is elhelyezték. Leleplezhetjük a Vasegerszeg által adományozott – immár második emléktáblát –, és az ünnepség zárásaként az evangélikus templomban istentiszteleten vehettünk részt, amelyet Slavomir Sabol püspök celebrált.

Hálával tartozunk Csorba, Vasegerszeg és a megyei közgyűlés vezetésének a múlt és jelen szép ápolásában kifejtett szerepükért. Körvonalazódtak az emlékek megtar-

tásának jövőbeli elképzelései is. Csorbán és Vasegerszegen egyaránt a közös múlt, a közép-európai értékek ápolása volt a jellemző. A közös emlékek ébren tartásával és folyamatos karbantartásával ismerheti meg az utókor, mit tett Markusovszky Lajos a XIX. század végén a Kárpát-medencében, hazájában a modern egészségügyi ellátás fejlesztése érdekében.

Horváth Boldizsár dr.

Aranyanyu Díj, 2015

A Richter Gedeon Nyrt. által alapított „Aranyanyu Díj” tisztelgés olyan nők előtt, akiknek a munkája nélkülözhetetlen a társadalom számára, mégis a háttérben maradnak, holott emberi tartásuk, szakértelmük, empátiájuk révén sok ezer ember életét segítik, és mindezt csekély anyagi és erkölcsi megbecsülésért teszik.

Az öt éve sikeresen működő „Aranyanyu Díj” pályázatra eddig 1400 jelölés érkezett, több száz igazi Aranyanyuval kerültek kapcsolatba, közülük 28-an Richter Aranyanyu-díjazottak lettek. A jubileum alkalmából a pedagógusok, orvosnők és egészségügyi dolgozók mellett a szociális területen dolgozó nők számára is létrehoztak egy új kategóriát.

Az idén kilenc nő vehet majd át „Aranyanyu Díj”-at.

A díjra az ajánlásokat négy kategóriában várják szeptember 15-ig a www.aranyanyu.hu honlapon. Személyes történetben kell bemutatni a jelölti kívánt orvosnőt, pedagógust, egészségügyi szakdolgozót, illetve a szociális területen dolgozó nőket. A maximum 1500 karakteres írásban meg kell jelennie a jelölt elhivatottságának, odaadó személyiségének, különlegességének, annak, hogy miért tartja őt a jelölője érdemesnek a díjra. A nagyközönség internetes szavazással dönti el, hogy a döntőbe jutott jelöltek közül kik legyenek díjazottak. A már jól ismert zsűri tagjai – Beke Zsuzsa, a Richter Gedeon Nyrt. kommunikációs vezetője, Rácz Zsuzsa író, alapító tag, Kriston Andrea, a Kriston intim torna módszer kidolgozója, Nagy Tímea olimpiai bajnok párbajtőrívó, valamint Dobó Kata színésznő – szintén odaítélnék egy-egy díjat kategóriánként, a Ridikül Magazin pedig idén is különdíjat ad át.

Az ünnepélyes díjátadó november végén lesz.

Blázovics Anna dr.